

RAISION KAUPUNKI JA RUSKON KUNTA
Sosiaali- ja terveystuloskeskus

TÄYDENTÄVÄN JA EHKÄISEVÄN TOIMEENTULOTUEN SOVELTAMISOHJEET
1.1.2018 ALKAEN

Raision
KAUPUNKI

SISÄLLYS

1. YLEISIÄ ASIOITA TOIMEENTULOTUESTA

Toimeentulotuen jako

Sähköpostin käyttö sosiaalihuollossa

Asian käsittelyssä käytettävä kieli

2. TÄYDENTÄVÄN TOIMEENTULOTUEN HAKEMINEN

Etuudet aakkosittain

3. EHKÄISEVÄ TOIMEENTULOTUKI

Vuokran ja sähkön vakuusmaksut ja muuttokustannukset

4. OIKAISUVAATIMUS

Liitteet

- toimeentulotuen perusosat 2018
- vaate- ja ruoka-apua sekä kirpputorit Raisiossa ja Turussa
- Kelan määrittelemät kohtuulliset asumismenot Raisiossa

Tämä ohjeistus koskee Raision kaupungin myöntämää täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea. Kelan myöntämästä perustoimeentulotuesta saa lisätietoa osoitteesta:
<http://www.kela.fi/toimeentulotuki>

1. Yleisiä asioita toimeentulotuesta

Toimeentulotuen jako

Toimeentulotuki jaetaan perustoimeentulotukeen, täydentävään toimeentulotukeen ja ehkäisevään toimeentulotukeen. 1.1.2017 alkaen perustoimeentulotuen myöntää Kela. Perustoimeentulotukihakemuksen voi toimittaa Kelaan sähköisesti Omapalvelun kautta tai kirjallisesti postitse. Joissakin tapauksissa voi perustoimeentulotukea hakea myös suullisesti. Perusosat 2017 näkyvät liitteessä 1.

Perustoimeentulotukea myönnettäessä otetaan huomioon perusosalla katettavat menot sekä tarpeellisen suuruisina huomioon otettavat muut menot. Toimeentulotuen suuruus määrätään hakijan menojen ja käytettävissä olevien tulojen ja varojen erotuksen perusteella. **Vuoden 2017 alusta lähtien lasten tapaamiskulut, aamu- ja iltapäiväkerhon maksut ja välttämättömien henkilötodistusten hankinta kuuluvat Kelan perustoimeentulotuessa huomioitaviin menoihin. Lisäksi vuokravakuus ja muuttokulut haetaan 1.1.2017 alkaen ensisijaisesti Kelasta.**

Täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea myönnettäessä otetaan huomioon henkilön tai perheen erityisistä olosuhteista ja tarpeista johtuvia tarpeelliseksi katsottavia menoja. Tuen myöntäminen perustuu yksilökohtaiseen harkintaan. Täydentävää toimeentulotukea myönnettäessä tehdään perustoimeentulotuen laskelman lisäksi erillinen laskelma, jos perustoimeentulotuen laskelma on ollut ylijäämäinen. Ehkäisevää toimeentulotukea myönnetään harkinnan mukaan silloin, kun kertaluonteisella avustuksella voidaan edistää henkilön ja perheen itsenäistä selviytymistä ja ehkäistä toimeentulotuen tarpeen pitkittymistä. Ehkäisevän tuen myöntäminen ei edellytä toimeentulotukilaskelman osoittamaa alijäämää. **Perustoimeentulotuki tulee pääsääntäisesti hakea Kelasta aina ennen täydentävän ja ehkäisevän tuen myöntämistä.**

Sähköpostin käyttö sosiaalihuollossa

Tietosuojavaltuutetun toimiston yhteydessä kokoontuvassa sosiaalihuollon tietosuojan ohjausryhmässä Sohvissa (3.1.2007) ohjeistetaan sähköpostin käyttöä sosiaalihuollossa seuraavasti:

Sosiaalihuollon asiakastiedot ovat salassa pidettäviä sosiaalihuollon ja asiakkaan asemaa ja oikeuksia koskevan lain mukaisesti. Jo pelkästään asiakkaan nimi ja tieto siitä, että hän on sosiaalihuollon asiakas, ovat salassa pidettäviä. Salassa pidettäviä tietoja ei saa paljastaa sivullisille.

Sosiaalihuollon viranomaisten ja muiden sosiaalihuollon järjestäjien ja toteuttajien käytössä on yleensä Internet-sähköposti. Salassa pidettävät tiedot eivät tällaisessa suojaamattomassa sähköpostissa ole suojattu sivullisilta. Ongelmana on myös se, ettei viestinnän toista osapuolta voida luotettavasti tunnistaa. Toinen henkilö saattaa lähettää viestin jonkun toisen henkilön nimissä. Myöskään varmuutta siitä, että viesti olisi tullut muuttumattomana perille, ei ole.

Yleensä sähköpostitse tapahtuvat yhteydenotot on suositeltavaa ohjata organisaation sähköpostiin eikä yksittäisen työntekijän sähköpostiin. Organisaatiomme sähköposti on sosiaalitoimi@raisio.fi

Sosiaalihuollon asiakkaat lähettävät oma-aloitteisesti sähköpostitse myös erilaisia asiansa käsittelyyn liittyviä hakemuksia, tiedusteluja, lisätietoja ja valituksia. Tällöin viranomaisen ja muun sosiaalihuollon järjestäjän tulee ne tulostaa ja ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin. Asiakas saa esimerkiksi asiansa vireille sähköpostitse. Tarvittaessa lisätietoja voidaan kysyä häneltä kirjeitse tai puhelimitse. Viranomaisen tulee myös merkitä asia vireille tulleeeksi tietojärjestelmään.

Jos asiakas lähettää esimerkiksi pyynnön ajan varaamiseksi sähköpostilla, siihen tulee vastata puhelimitse tai kirjallisesti. Sama koskee myös muita tiedusteluja, joihin ei voida vastata yleisillä neuvoilla paljastamatta asiakkaan nimeä tai muita asiakastietoja.

Viranomaisen tai muun sosiaalihuollon järjestäjän ei saa myöskään oma-aloitteisesti lähettää tavallisessa suojaamattomassa sähköpostissa asiakkaan nimeä tai muita sosiaalihuollon asiakkuuden paljastavia tietoja asiakkaalle itselleen tai muille tahoille.

Organisaation sisäistä verkkoa, intranettiä, käytetään sosiaaliviranomaisen tai muun sosiaalihuollon järjestäjän tai toteuttajan sisäiseen viestintään ja se on suojattu siten, että kyseisen organisaation ulkopuoliset henkilöt eivät sinne pääse.

Asian käsittelyssä käytettävä kieli

Asian käsittelykielillä tarkoitetaan sitä kieltä, jolla viranomaisen käsittelee asian, kun asianosainen on läsnä ja jolla se antaa päätöksensä. Raision kaupunki on yksikielinen suomenkielinen kunta ja asioiden käsittelykielikin on pääsääntöisesti suomi. Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus saada ymmärrettävä selvitys oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan sekä erilaisista toimenpidevaihtoehdoista ja niiden seurauksista, joten viranomaisen voi tarvittaessa käyttää apuna tulkkia. Tulkkipalvelut ovat asiakkaalle maksuttomia.

2. Täydentävän toimeentulotuen hakeminen

Täydentävän toimeentulotuen myöntää hakemuksesta sen kunnan toimielin, jonka alueella hakija tai perhe vakinaisesti oleskelee. Jos hakija tai perhe muutoin kuin satunnaisesti oleskelee useammassa kuin yhdessä kunnassa, täydentävän toimeentulotuen myöntää sen kunnan toimielin, jonka alueella oleskelusta hakijan tai perheen menot johtuvat. Jos toimeentulotuen tarve on kiireellinen, toimeentulotuen myöntää sen kunnan toimielin, jossa hakija tai perhe oleskelee hakemusta tehtäessä. Täydentävä toimeentulotuki on harkinnanvaraista tukea.

Toimeentulotuki myönnetään hakemuksesta. Hallintoasia pannaan vireille kirjallisesti tai viranomaisen suostumuksella myös suullisesti (Hallintolaki 2003/434). Pääsääntöisesti asiakkaalta edellytetään kirjallisen hakemuksen täyttämistä sekä sen allekirjoittamista. Raison sosiaalitoimistossa ei ole käytössä sähköistä hakemusta.

Täydentävää toimeentulotukea ei pääsääntöisesti myönnetä ilman Kelan tekemää perustoimeentulotukipäätöstä. Asiakkaan on hakemuksen yhteydessä esitettävä selvitykset kaikista tuloistaan ja tiliotteet kaikista pankkitileistään. Asiakkaan tulee esittää alkuperäiset tositteet kaikista niistä menoista, joita hakemuksessa esitetään otettavaksi huomioon.

Ensisijaisesti asiakkaalta edellytetään, että hän toimittaa kaikki asian käsittelyä kannalta tarvittavat asiakirjat. Tarvittaessa asiakkaalle annetaan määräaika lisäselvitysten toimittamiselle. Se tehdään kirjallisena ja annetaan asiakkaalle tiedoksi postitse. Puutteellinen hakemus viivästyttää asian käsittelyä.

Täydentävän toimeentulotuen päätös on perusteltava ilmoittamalla sen perusteena olevat pääasialliset tosiseikat sekä säännökset ja määräykset. Päätöksestä tulee käydä ilmi päätöksen perusteena olevat syyt sekä huomioon otetut asiankohdat.

Raison sosiaalihuollon viranomaisilla on Kansaneläkelaitokselle tekninen käyttöyhteys, jonka avulla saadaan henkilörekisterissä olevia salassa pidettäviä tietoja asiakkaan suostuksesta riippumatta. Sosiaalihuollon viranomaisen tulee etukäteen ilmoittaa asiakkaalle tästä mahdollisuudesta.

Täydentävän toimeentulotuen päätökset tekee pääsääntöisesti etuuskäsittelijä. Täydentävää tukea voidaan myöntää asiakkaan erityisiin tarpeisiin. Henkilön tai perheen erityisenä tarpeena tai olosuhteena voidaan pitää esimerkiksi pitkäaikaista toimeentulotuen saamista, pitkäaikaista tai vaikeaa sairautta sekä lasten harrastustoimintaan liittyviä erityisiä tarpeita. Pienillä tuloilla elävän henkilön ja perheen voi olla vaikea suoriutua yllättävistä menoista, joihin ei ole varauduttu ennalta. Esimerkiksi kodin irtaimiston hankinnasta, rikkoutuneista kodinkoneista tai muista suuremmista kodin hankinnoista aiheutuvat menot ovat usein sellaisia, että niiden hankkimisesta voi aiheutua suuriakin kustannuksia.

Etuudet aakkosittain, A-Ö

Alkuavustus

Kodin irtaimistohankintoihin voidaan alkuavustuksena myöntää toimeentulotukea erityisperustein esimerkiksi lastensuojeluasiakkaille, pitkään asunnottomana tai laitoksessa olleille, itsenäisesti kuntaan muuttaville pakolaisille ja pitkäaikaisille asiakkaille. Irtaimistohankintoihin myönnettävä kertaluontoinen ja harkinnanvarainen alkuavustus on yksinäiselle henkilölle 300 €, pariskunnalle 400 € ja lisäksi lapselle 50 €/ lapsi. Ennen tuen myöntämistä asiakkaan tulee selvittää, mitä on

tapahtunut aikaisemmalle kodin irtaimistolle. Tuki myönnetään maksusitoumuksena esimerkiksi kirpputoreille tai huomioidaan kuittia vastaan.

Kuntapaikan saaneille, kiintiöpakolaisille ja perheenyhdistämisen kautta tulleille pakolaisille myönnetään alkuavustuksena 2x jokaisen perheenjäsenen perusosa.

Apuvälineet

Mikäli asiakas tarvitsee apuvälineitä, ohjataan hänet selvittämään mahdollisuus saada apua terveyskeskuksen apuvälinelainaamon tai lääkinnällisen kuntoutuksen kautta. Jos tukea ei ole mahdollista saada terveydenhuollon kautta, voidaan tuen myöntämistä harkita kertaluontoisesti täydentävänä tukena terveydenhuollon asiantuntijan lausunnon ja suosituksen mukaisesti.

Auto

Toimeentulotukea ei voida myöntää autoon, autotarvikkeisiin eikä autovakuutuksiin. Myöskään kotieläinten hoidosta ja ruokinnasta aiheutuvia menoja ei oteta huomioon.

Edunvalvonnan menot

Edunvalvojan palkkioon voidaan myöntää täydentävää tukea laskelman mukaisesti. Asiakkaalla tulee ennen täydentävän tuen myöntämistä olla tehtynä Kelan perustoimeentulotuen päätös.

Fysioterapia

Kela huomioi julkisen fysioterapian maksut perustoimeentulotukena. Sosiaalitoimesta ei myönnetä tukea fysioterapiamaksuihin.

Harrastusmenot

Lasten harrastusmenot sisältyvät pääsääntöisesti lasten perusosalla katettaviin menoihin. Toimeentulotuesta voidaan kuitenkin eritystilanteissa myöntää täydentävää tukea mm. silloin, kun lapsella on pitkäjänteinen harrastus tai lapsi on heikosti osallistuva ja eristäytyvä. Lasten harrastusmenoihin tulee myöntää tukea, jos siten voidaan ehkäistä lastensuojelun asiakkuuden syntymistä. Harrastusmenoihin voidaan myöntää tukea 200 €/ lapsi vuodessa.

Harrastusmenoihin voidaan myöntää tukea alle 18-vuotiaalle lapselle tai nuorelle. Tarvittaessa asiakas voi varata ajan sosiaalityöntekijän luokse, mikäli haluaa keskustella tarkemmin harrastuksen maksuista tai tarvitsee apua sopivan harrastuksen etsimiseksi.

Jos lapsi on lastensuojelun asiakkaana, harrastusmenot myönnetään lastensuojelun avohuollon tukitoimena lastensuojelusta.

Raision kaupungissa on käytössä Kannustin-kortti, jonka hinta on 35€/6kk. Kannustin-kortilla pääsee uimaan ja kuntosalille Ulpukkaan ja sen ovat oikeutettuja lunastamaan kaikki raisiolaiset joille on myönnetty Kelasta perustoimeentulotuki, työkyvyttömyyseläke, työmarkkinatuki, peruspäiväraha tai kuntoutusraha. Tarvittaessa Kannustin-kortin hankintaa voidaan tukea täydentävänä toimeentulotukena, mikäli asiakkaan omat varat eivät riitä kortin hankintaan.

Hautausmenot

Toimeentulotukihakemus hautauskuluista toimitetaan Kelaan, joka siirtää käsittelyn jälkeen hakemuksen kuntaan. Hautauskuluja haetaan siitä kunnasta, missä vainajalla on ollut kotipaikka. Mikäli kotipaikkaa ei ole ollut, hautauskuluja haetaan siitä kunnasta, missä henkilö on kuollessaan oleskellut.

Toimeentulotukea maksamattomiin hautauskuluihin myönnetään sen jälkeen, kun kuolinpesän varat on selvitetty perukirjasta. Ensisijaisesti hautajaiskulut maksetaan vainajan varoista. Menona huomioidaan kohtuulliset hautausmenot (arkku ja vainajan arkkuun huolto, kuljetus kunnan alueella, apumiehet, ja tarvittaessa kantajat sekä arkunkoriste ja järjestely- ja hoitokulut) sekä hautapaikka ja hautaamisen kulut seurakunnan laskun mukaisesti. Menona ei huomioida muistotilaisuuden järjestämisestä aiheutuneita kuluja, hautakiveä, kuolin- tai kiitosilmoitusta tai kukkalaitteita. Lähiomaisilla on oikeus valita arkku- tai polttohautaus.

Vainajalta jääneitä maksamattomia laskuja ei huomioida menona vaan ne merkitään perukirjaan vainajan veloiksi. Perukirjakuluihin ei myönnetä toimeentulotukea.

Islamilaisessa hautauksessa hautauskulut korvataan sosiaalitoimiston normaalin avustuksen mukaisesti. Kustannukset vainajan kuljetuksesta lähimmälle muslimihautausmaalle ovat täydentävään toimeentulotukeen kuuluvia menoja. Vainajan kuljetusta kotimaahan ei tueta toimeentulotuella.

Islamilaisessa hautauksessa voi syntyä välttämättömiä lisäkustannuksia pesijöiden käytöstä. Perheen täytyy maksaa pesijöille matkakustannukset, erikoispesuaineet sekä käärinliinat. Näistä aiheutuvat kustannukset voidaan myöntää täydentävästä toimeentulotuesta.

Jos vainaja halutaan haudata toiselle paikkakunnalle ja siihen löytyy perusteltu syy, voidaan toimeentulotuesta maksaa ne kustannukset, jotka olisivat syntyneet vainajan hautaamisesta Raisioon.

Kansalaisuus

Kansalaisuuden hakemiseen liittyviin kuluihin (esim. hakemuksen jättömaksu, kansalaisuuspäätöksen lunastamismaksu tai kielikoe) ei myönnetä tukea.

Kodin irtaimisto ja kodinkoneet

Pyykinpesukoneen hankintaan voidaan myöntää toimeentulotukea viiden vuoden välein perheelle tai henkilölle, joka on pitkäaikainen asiakas eikä taloyhtiössä ole pesutupaa. Pesukoneeseen voidaan myöntää enintään 300 €. Se myönnetään maksusitoumuksena kodinkoneliikkeeseen tai esitettyä ostotositetta vastaan. Myös pyykinpesukoneen korjauksesta aiheutuvat kustannukset voidaan myöntää, jos koneen korjaus tulee edullisemmaksi kuin uuden hankinta. Asiakkaan tulee ensisijaisesti selvittää korvausmahdollisuus vakuutusyhtiön kautta.

Jääkaapin hankintaan voidaan myöntää tukea 250€, mikäli se ei kuulu vuokranantajan kustannettavaksi hankinnaksi. Jääkaapin hankintaa varten myönnetään maksusitoumus.

Toimeentulotukea ei myönnetä imuriin, tietokoneisiin, kuivausrumpuun, mikroaaltouuniin, pakastimeen eikä astianpesukoneeseen. Etuuskäsittelijä voi tehdä näistä hylkäävän päätöksen ilman sosiaalityöntekijän harkintaa.

Korot ja takaisinmaksut

Maksamattomien laskujen korkomaksuihin ei myönnetä tukea. Kelan takaisinperintään ei myönnetä tukea vaan asiakkaan tulee sopia Kelan kanssa takaisinperinnän maksusta osissa tai muilla keinoin.

Kotieläimet

Kotieläinten hoidosta ja ruokinnasta aiheutuviin menoihin ei myönnetä tukea.

Koulukuvat

Koulukuviin voidaan myöntää tukea 25€/lapsi.

Kukkavihko hautajaisiin

Lähiomaisen hautajaisiin voidaan myöntää kukkavihkoon tai seppeleeseen sekä vaatteisiin yhteensä 85 €. Myös matkakustannuksissa hautauspaikkakunnalle voidaan tukea halvimman matkustustavan mukaisesti.

Lasten tapaamiset

Lasten tapaamisiin ei enää myönnetä täydentävää toimeentulotukea kunnasta (sopimuksen ylittävät tapaamispäivät tai puuttuva tapaamissopimus) vaan asiakas hakee lasten tapaamisiin aina tukea perustoimeentulotuen yhteydessä. Tapaamiskulut huomioidaan Kelassa vain lastenvalvojan sopimuksen tai tuomioistuimen päätöksen mukaisesti. Vanhempien itse kirjoittamia todistuksia ei enää hyväksytä tapaamisten todisteena.

Loma- ja virkistystoiminta

Lapsen lomamatkaan voidaan myöntää 50€/perheenjäsen/vuosi, mikäli perheen sosiaalinen tilanne ja lasten erityisen tuen tarve sitä edellyttävät.

Matkakulut

Työkokeilun tai koulutuksen alkaessa voidaan myöntää tukea kuukauden matkakuluihin halvimman matkustustavan mukaan. Tämän jälkeen matkakulut tulee kattaa esimerkiksi kulukorvauksesta.

Opiskelijan koulumatkoja voidaan tukea myöntämällä maksusitoumus Föli- korttiin. Asiakkaan tulee ensin selvittää mahdollisuus saada opintomatkatukea. Kela korvaa lukiolaisille ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoille päivittäisistä koulumatkoista aiheutuvat kustannukset.

Yhdensuuntaisen matkan on oltava opiskelijan asunnolta oppilaitokseen vähintään 10 kilometriä. Kela ei korvaa matkakustannuksia 100 kilometrin ylittävän yhdensuuntaisen koulumatkan osalta.

Joissakin tapauksissa **Kelasta voi saada perustoimeentulotukena** tukea fölikorttiin ja hakemus matkoista tulee näissä tapauksissa osoittaa Kelaan. Perustoimeentulotuessa huomioidaan menoina sellaiset julkisessa terveydenhuollossa käynnistä syntyneet matkakustannukset, joista Kela maksaa sairausvakuutuslain mukaisen korvauksen. Menoina huomioidaan Kelassa myös matkat yksityisen palveluntuottajan antamaan kuntoutukseen, jos kyseessä on Kelan tai kunnan maksama kuntoutus tai Kelan korvaama psykoterapia. Myös esim. korvaushoidossa käymisestä aiheutuvat kustannukset ovat perustoimeentulotuessa huomioitavia.

Minivaraston tilapäinen vuokra

Varastointipalvelu myönnetään Kelasta erityisen painavista syistä ja asiakkaan tilanne arvioidaan ennen tuen myöntämistä. Käytännössä varasto on mahdollista saada ainoastaan silloin, kun hakija on saanut hädän vanhasta asunnosta eikä uutta asuntoa tai osoitetta vielä ole. Lisäksi edellytetään, että asiakkaalla on suunnitelma asumisen järjestämiseksi, esimerkiksi kunnan sosiaalitoimistossa tehty suunnitelma. Varastointipalvelua maksetaan yleensä perustoimeentulotukena enintään 3 kuukauden ajan. Sen jälkeen Kela ei vastaa varastoinnin kustannuksista. Asiakkaat ovat tarvittaessa yhteydessä kuntaan, jossa asiakkaan tilanne ja jatkoajan tarve varastolle arvioidaan asiakaskohtaisesti.

Opiskelusta aiheutuvat kustannukset

Välttämättömiin opiskelutarvikkeisiin, kuten työasuihin, voidaan myöntää toimeentulotukea itsenäisesti asuville sekä sellaisille vanhempien kanssa asuville opiskelijoille, joiden vanhemmat ovat toimeentulotuen tarpeessa.

Lukiossa tai ammattiin johtavassa toisen asteen oppilaitoksessa opiskelevalle voidaan pääsääntöisesti ottaa huomioon oppikirjoista aiheutuvat menot. Opiskelijan tulee selvittää mahdollisuus hankkia kirjat käytettynä. Opiskelijan tulee toimittaa koulun ohjeistus/kirjalista kirjojen hankintaan liittyen.

Täydentävää toimeentulotukea voidaan myöntää työnsaantia ja opiskelun aktivointia tukeviin ja lisääviin toimenpiteisiin kuten opiskelu- ja kurssimaksuihin, tutkintomaksuihin ja pääsykoemaksuihin.

Matkat, kts. erillinen kohta

Polkupyörä

Aikuiselle voidaan myöntää tukea polkupyörään 50€.

Lapsen pyörä, kts. välttämättömät lasten tarvikkeet.

Päihdehuolto

Päihdehuoltoon liittyvät asiakasmaksut rinnastetaan terveydenhuollon maksuihin ja ne huomioidaan asiakkaan menona perustoimeentulotukilaskelmassa.

Päihdehuoltoon liittyvistä ateriamaksuista tulee tarvittaessa olla yhteydessä sosiaalityöntekijään, joka arvioi asiakkaan tilanteen.

Sakot

Sakkoja ei toimeentulotuessa huomioida. Jos sakot on määrätty päiväsakkoina, ne voidaan muuntaa vankeusrangaistukseksi ja asiakas voi ne näin suorittaa.

Sänky

Rikkoutuneeseen aikuisen sänkyyn ja patjaan voidaan myöntää enintään 120€, mikäli asiakas on esittänyt riittävät perusteet tuen myöntämiseksi. Lapsen sänky, kts. välttämättömät lasten tarvikkeet.

Vaate- ja jalkineet

Pitkäaikaisesti toimeentulotuen asiakkuudessa olevien perheiden **lapsille** voidaan myöntää sosiaalityöntekijän harkinnalla taloudellista tukea ulkovaatteisiin ja jalkineisiin enintään 150 €/vuosi/lapsi. Muutoin lasten vaatehankinnat sisältyvät perusosalla katettaviin menoihin.

Aikuisten vaatteisiin ei myönnetä tukea vaan aikuinen ohjataan etsimään vaatteita seurakunnan kirpputori Naulakosta tai muilta kirpputoreilta (liite 2).

Laitoshoidossa olevalle voidaan muista aikuisista poiketen myöntää avustusta, mikäli hoito on kestänyt kauan ja asiakkaalla on ollut käytössään ainoastaan käyttövara. Avovankilassa olevalle voidaan myöntää perusosan vaaterahaa vastaava summa 9% perusosasta.

Romaninaisen hameen hankintaan voidaan muista aikuisista poiketen myöntää tukea 450 € kolmen vuoden välein. Hameraha voidaan myöntää, kun perustoimeentulotuen asiakkuus on kestänyt vähintään vuoden. Muu vaatetus, kuten röijyt, pusero ym. kuuluvat perusosaan. Romaninainen pukeutuu kulttuurinsa mukaisesti yleensä täytettyään 16 vuotta.

Suoraan ulkomailta vastaanotettaville tai perheenyhdistämisen kautta tuleville voidaan myöntää vaateavustusta enintään 150€ (ensisijaisesti talvivaatetus ja jalkineet).

Välttämättömät lasten tarvikkeet

Täydentävästä toimeentulotuesta voidaan myöntää lasten välttämättömiä menoja, kuten turvakaukaloon/-istuimeen 100€, rattaisiin 100€ ja yhdistelmävaunuihin 220 €. Lapsen sänkyyn ja patjaan tai pinnasänkyyn voidaan myöntää 100€. Tukea hankintoihin voidaan myöntää pääasiassa vain kerran.

Lasten polkupyörään ja pyöräilykypärään voidaan myöntää 100€. Pyörä suositellaan ostamaan käytettynä ja tuki myönnetään kuittia vastaan.

Lasten turvakaukalo/-istuin myönnetään yleensä uutena, mutta muutoin suositellaan käytettyjen tarvikkeiden hankkimista lastentarvikeliikkeestä. Tuki myönnetään pääsääntöisesti maksusitoumuksena. Vauvan tarvikkeita ei myönnetä ennen lapsen syntymää.

Ylikalliit vuokrat

Kela huomioi laskelmassa vuokramenot kokonaisuudessaan, mikäli vuokran määrä ei ylitä Kelassa kohtuulliseksi arvioitua vuokran määrää. Kohtuullisten asumismenojen ylittäviä osuuksia ei huomioida kunnassa täydentävän tukena. Asiakkaan sosiaalityöntekijä on tarvittaessa yhteistyössä Kelan kanssa ohjeistaen ylisuurten asumismenojen huomioimisessa.

3. EHKÄISEVÄ TOIMEENTULOTUKI

Ehkäisevää toimeentulotukea voidaan myöntää silloin, kun perusteita muun toimeentulotuen myöntämiselle ei ole, mutta tilapäisellä tuella asiakas voidaan auttaa kriisitilanteen yli siten, että tarvetta enempään tukeen ei todennäköisesti synny. Ehkäisevällä toimeentulotuella on nimenomaan pyrittävä välttämään suurempi tai pitkäaikaisempi tuen tarve tulevaisuudessa.

Ehkäisevää toimeentulotukea voidaan myöntää esimerkiksi seuraaviin tarkoituksiin.

- asumisen turvaamiseen (rästivuokrat, sähkölaskut, asuntolainan korot kriisitilanteissa)
- aktivointia tukevat ja lisäävät toimenpiteet (opiskelu- ja kurssimaksut, tutkintomaksut, uudelleenkouluutus, työnhakumatkat)
- omatoimisen suoriutumisen edistäminen (sairauden tai vamman aiheuttamia kuluja, joita ei korvata vammaispalvelusta)
- taloudellisen tilanteen äkillisen heikkenemisen tai ylivelkaantumisen aiheuttamiin haittoihin (velkakierteen katkaisu tai ehkäiseminen)
- akuutit kriisit (sairaus, avioero, kuolemantapaus, tulipalo, rikoksen uhriksi joutuminen)
- syrjäytymisen ehkäisy
- pitkäaikaisen toimeentulotuesta riippuvuuden ehkäisy

Tuen myöntäminen vuokravelkaan on aina harkinnanvaraista. Jos hakija olisi kyennyt maksamaan vuokransa tuloillaan tai muilla varoillaan, mutta ei ole näin toiminut, vuokravelkaa ei toimeentulotukena myönnetä. Poikkeustapauksissa asiakkaan kanssa voidaan tehdä erillinen sopimus velan lyhentämisestä ja välitystilin perustamisesta.

Jos asiakas ei ole hakenut tukea vuokravelkojen maksamiseen aikaisemmin, asiakkaalla tulee olla hyvä syy menettelyynsä. Vuokravelkaan voidaan perustellusta erityisyydestä myöntää tukea pidemmältäkin ajalta. Sosiaalityöntekijä tapaa asiakkaan ja harkitsee vuokravelan tukemisen tapauskohtaisesti. Asiakkaan kanssa laaditaan suunnitelma siitä miten vuokravelan syntyminen ehkäistään jatkossa. Vuokravelkaan ei myönnetä toimeentulotukea toistuvasti.

Ruoka kuuluu pääsääntöisesti perusosalla katettaviin menoihin. Poikkeustilanteissa ruokatarvikkeisiin voidaan myöntää maksusitoumus kauppaan. Sosiaalityöntekijä harkitsee aina ruoka-avun tarpeen ja sen, onko tuelle riittäviä perusteita.

Ehkäisevä toimeentulotuki on kertaluonteista ja tilapäistä. Ehdotonta ylärajaa tuen suuruudelle ei ole, mutta käytännössä tuki voi olla enintään 500- 3000 € perheen koko huomioiden. Kiireellisessä tilanteessa päätös voidaan tehdä ilman, että asia on käsitelty asiakasasiapalaverissa. Ennen päätöksen tekoa asiasta on keskusteltava johtavan sosiaalityöntekijän kanssa.

Ehkäisevä toimeentulotuki myönnetään aina erillisellä päätöksellä. Päätös on aina perusteltava ja siitä on käytävä ilmi se yksilöity tilanne, jonka yli asiakasta autetaan. Päätöksessä on mainittava, millä tavalla ehkäisevän toimeentulotuen katsotaan edistävän asiakkaan selviytymistä. Ehkäisevää tukea ei voi periä takaisin.

Vuokran ja sähkön vakuusmaksut sekä muuttokustannukset

Kela myöntää 1.1.2017 alkaen vuokravakuuden perustoimeentulotuen osana. Vuokravakuuden myöntämisen ehtona Kelassa on myönteinen perustoimeentulotukipäätös tai muut painavat perusteet. Erityisestä syystä asiakas voi hakea vuokravakuutta sosiaalitoimistosta. Sosiaalitoimisto harkitsee jokaisen vuokravakuushakemuksen erikseen esitettyjen tietojen ja perheen tai henkilön kokonaistilanteen pohjalta. Asiakkaan tulee hakea vuokravakuutta aina ensisijaisesti Kelasta.

Pääsääntöisesti vuokravakuus myönnetään kirjallisena sitoumuksena yhden kuukauden vuokran suuruiseen vakuuteen. Toimeentulotuki vakuussitoumukseen tulee hakea ennen vuokrasopimuksen allekirjoittamista ja muuttoa.

Itsenäistyville, pois vanhempiensa luota muuttaville nuorille ei yleensä vakuutta myönnetä, koska nuoren asuminen on kuitenkin turvattu kotona.

Muuttokustannuksiin voidaan myöntää ehkäisevää toimeentulotukea samoin perustein kuin vuokravakuuteen. Muuttokustannuksiin tulee hakea ensin Kelasta kirjallinen hylätty päätös. Muuttokustannuksiin myönnetään tukea kirjallisena maksusitoumuksena. Siihen tulee merkitä mistä mihin muutto on tarkoitus suorittaa sekä se, että pakkaamisesta aiheutuvia kustannuksia maksusitoumuksella ei korvata.

Sähkön saanti on asumiseen liittyvä perusedellytys. Tästä syystä sähkön toimittamisen edellytyksenä oleva asiakkaalta mahdollisesti perittävä vakuusmaksu on asumisesta aiheutuva meno, joka on otettava huomioon ehkäisevää toimeentulotukea myönnettäessä, ellei asiakas ole saanut siihen tukea Kelasta.

4. OIKAISUVAATIMUS

Toimeentulotukihakemukseen on annettava aina kirjallinen päätös muutoksenhakuohjeineen, jotka ovat täydentävän toimeentulotukipäätöksen viimeisellä sivulla. Jos asiakas on tyytymätön viranomaispäätökseen ja haluaa siihen oikaisua, hänen tulee toimittaa oikaisuvaatimus Raision sosiaali- ja terveyspalveluiden lautakunnalle **30 päivän** kuluessa siitä, kun päätös on annettu asiakkaalle tiedoksi. Vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä. Oikaisuvaatimus on tehtävä aina kirjallisena.

Mikäli päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu, on virheellinen, se voidaan muuttaa itseoikaisulla. Jos asiakas pyytää täydentävän toimeentulotukipäätöksen muutosta suoraan sosiaalitoimistosta, voi myös päätöksentekijä tutkia korjauspyynnön ja tarvittaessa oikaista päätöstä tekemällä uuden päätöksen. Jos päätöksentekijä kuitenkin katsoo, että perusteita päätöksen muuttamiselle ei ole, voi asiakas hakea muutosta oikaisuvaatimusmenettelyn kautta. Tällöin päätöksentekijän tulee toimittaa oikaisuvaatimus välittömästi Raision sosiaali- ja terveyskeskuksen hallintopalveluihin kirjattavaksi.

Perustoimeentulotuen osalta asiakkaan tulee toimittaa oikaisuvaatimus Kelaan.

LIITE 1**Toimeentulotuen perusosien määrä 1.1.2018 alkaen**

Tuen saaja	Euroa/kk Euroa/pv 1)	
Yksin asuva 2)	491,21	16,38
Yksinhuoltaja	540,33	18,02
Muu 18 vuotta täyttänyt ja avio- ja avopuolisot kumpikin	417,53	13,92
Vanhempansa tai vanhempiensa luona asuva 18 vuotta täyttänyt henkilö	358,58	11,96
10–17-vuotias lapsi		
10–17-vuotias 1. lapsi	343,85	11,46
10–17-vuotias 2. lapsi	319,29	10,65
10–17-vuotias 3. lapsi jne.	294,73	9,83
Alle 10-vuotias lapsi		
Alle 10-vuotias 1. lapsi	309,46	10,32
Alle 10-vuotias 2. lapsi	284,90	9,50
Alle 10-vuotias 3. lapsi jne.	260,34	8,68

1) Kun toimeentulotukea myönnetään lyhyemmäksi ajaksi kuin kuukaudeksi (toimeentulotukilaki 15 §), toimeentulotuen perusosan määrä päivää kohti on laskettu jakamalla kuukausimäärä kolmellakymmenellä

2) Sekä yhdessä 18 vuotta täyttäneen lapsensa kanssa asuva vanhempi, joka ei ole avioliitossa tai elä toimeentulotuki-lain 3 § 1 momentin mukaisissa avioliitonomaisissa olosuhteissa (toimeentulotukilaki 9 §)

Sosiaali- ja terveysministeriön käyttämät perusosien laskentaperiaatteet on esitelty STM Kuntainfossa 8/2013 (26.11.2013).

LIITE 2

Vaate- ja ruoka-apua sekä kirpputoreja Raisiossa ja Turussa

RAISIO

Vaateapu

Raision seurakunta / Naulakko

Naulakko on ilmainen tavara- ja vaatevarasto raisiolaisille. Vaatteita, kenkiä, taloustavaroita ja leluja. *Naulakossa asiointi vain seurakunnan diakoniatoimistosta saatavalla lomakkeella.* Diakoniatoimiston päivystys on avoinna maanantaisin klo 13-15. Tämän jälkeen voi käydä Naulakossa, joka on avoinna maanantaisin klo 14-16 ja torstaisin klo 12-14.

Osoite: 1.) Diakoniatoimiston päivystys, Kirkkoherrankuja 2. Julkinen liikenne: Lähin pysäkki Raision kirkko, jolla pysähtyvät linjat 6, 7, 206 ja 210.

2.) Naulakko, Purokatu 9 (Ekotorin kiinteistö). Julkinen liikenne: Lähimmät pysäkit ovat Alhaistenoja, jolla pysähtyy linja 206 ja Konsanmäki, jolla pysähtyy linja 220.

www.raisionseurakunta.fi/toimitilat/naulakko

Kirpputorit

A-Laatukirppis

Itsepalvelukirpputori kauppakeskus Myllyn vieressä.

Osoite: Sarkamaantie 12

Julkinen liikenne: Lähin pysäkki Nikkarinkatu, jolla pysähtyvät Raision linjat 220 ja 221.

www.a-laatukirppis.fi

Kierrätysmyymälä Ekotila

Huonekaluja, polkupyöriä, urheiluvarusteita.

Osoite: Ihalantie 9. Kävelymatka Raision keskustasta 500 metriä.

www.ekotila.fi

Ruoka-apu

Raision seurakunta / ruokajakelu

Ruokajakoa varten pitää diakoniatoimistosta hakea päivystysaikana lappu, jolla ruokia saa. Päivystysaika on maanantaisin klo 13-15. Ruokajakopäivät ovat kuukauden toinen tiistai klo 11-12 ja kuukauden neljäs tiistai klo 16-17. EU-ruokia saa yksi henkilö/perhe hakea noin kerran kuukaudessa. Operaatio ruokakassin ruokia voi hakea kaksi kertaa kuukaudessa.

Osoite: Diakoniatoimiston päivystys, Kirkkoherrankuja 2.

Julkinen liikenne: Lähin pysäkki Raision kirkko, jolla pysähtyvät linjat 6, 7, 206 ja 210.

www.raisionseurakunta.fi/tukea-ja-apua-elamaan/aineellinen-apu/eu-ruuan-jakelu

Raision seurakunta / Soppaa kavereille

Soppaa Kavereille on Raision seurakunnan ruokailutilaisuus Tasalan Kamarissa kerran kuussa. Keittolounas on tarkoitettu työttömille ja vähävaraisille raisiolaisille. Katso seuraava ajankohta:

www.raisionseurakunta.fi/tukea-ja-apua-elamaan/aineellinen-apu/soppaa-kaverille

Osoite: Tasalanaukio 5, Raisio

Julkinen liikenne: Lähimmät pysäkit ovat Raision keskusta, jolla pysähtyvät linjat 6, 7 ja R1 sekä Keo, jolla pysähtyvät linjat 210, 220, 221, R1 ja R2.

www.raisionseurakunta.fi

Raision vapaaseurakunta

Leipäkirkkotilaisuudessa jaetaan ruokakassi, jonka lisäksi tarjolla on lämmin ateria. Tilaisuudet pidetään seurakunnan tiloissa kuukauden toisena lauantaina klo 12. Kesätauko kesä, heinä- ja elokuun. Tilaisuuden yhteydessä on lyhyt hartaus.

Osoite: Frälsintie 20

Julkinen liikenne: Lähin pysäkki Frälssi, jolla pysähtyvät linjat 6 ja 7.

www.raisio.svk.fi

TURKU

Kirpputorit

Kirppis-Center Länsikeskus

Itsepalvelukirpputori

Osoite: Viilarinkatu 4

Julkinen liikenne: Lähin pysäkki Markulantie, jolla pysähtyvät Raision linjat 6, 7, 206 ja 210.

www.kirppiscenter.fi

Kirppis-Center Manhattan

Itsepalvelukirpputori

Osoite: Pitkämäenkatu 4

Julkinen liikenne: Lähin pysäkki Pitkämäenpuisto, jolla pysähtyy linja 20.

www.kirppiscenter.fi

Kirppiskauppa Vadelmatarha

Lasten ja naisten vaatteita, kenkiä ja urheilutavaroita sekä leluja.

Osoite: Nuppulantie 41

Julkinen liikenne: Lähin pysäkki Vakka-Suomentie, jolla pysähtyvät linjat 6, 7, 206 ja 210.
www.vadelmatarha.fi

Lastenvaatekirppis PikkuSiili

Itsepalvelukirpputori kauppakeskus Manhattanin rakennuksessa.

Osoite: Pitkämäenkatu 4

Julkinen liikenne: Lähin pysäkki Pitkämäenpuisto, jolla pysähtyy linja 20.

www.pikkusiili.com

Pelastusarmeijan kirpputorit

Keskusta: Yliopistonkatu 5 ja Puutarhakatu 12. Kurala: Kuralankatu 2. Länsikeskus: Viilarinkatu 1, Länsiportin ostoskeskus. www.pelastusarmeija.fi

Turun Ekotori Itäharju

Myytävänä huonekaluja, kodintarvikkeita ja -koneita.

Osoite: Rautakatu 12, 20520 Turku.

Julkinen liikenne: Lähin pysäkki Rautakatu, jolla pysähtyvät linjat 32, 42, 92 ja 93.

www.turunekotori.fi

Turun Ekotori Vätti

Myytävänä huonekaluja, kodintarvikkeita ja -koneita.

Osoite: Rieskalähteentie 74, 20300 Turku

Julkinen liikenne: Lähimmät pysäkit Markulantie, jolla pysähtyvät linjat 2, 2A, 2B ja 2C sekä Urheiluhallit-pysäkki, jolla pysähtyvät linjat 80 ja 99.

www.turunekotori.fi

Turun Katulähetys ry:n kirpputori

Osoite: Läntinen Pitkätie 8

Julkinen liikenne: Lähin pysäkki Linja-autoasema, jolla pysähtyvät Raision linjat 6, 7, 206 ja 210.

www.turunkatulahetys.fi

Turun Kontti-tavaratalo

Myynnissä sekä vaatteita että huonekaluja.

Osoite: Satakunnantie 105

Julkinen liikenne: Lähin pysäkki Raikonkuja, jolla pysähtyvät Raisiosta linjat 6, 7, 206 ja 210.

<http://kontti.punainenristi.fi/turku>

UFF

Vaatteita, kenkiä ja kodintekstiilejä.

Osoite: Humalistonkatu 5, keskusta

www.uff.fi

Ruoka-apu

Pelastusarmeija / Turun palvelukeskus

Opintotuen varassa elävät opiskelijat voivat hakea ruoka-apua maanantaisin klo 15-16.30. Apu on niille opiskelijoille, joiden ainoana tuloina ovat Kelan maksamat etuudet. Mikäli opiskelee työttömyyspäivärahan tai toimeentulotuen turvin niin voi hakea ruoka-apua perjantaisin. Opiskelijakortti mukaan!

Osoite: T-talo, Karjakuja 1, 20540 Turku

Julkinen liikenne: Lähimmät pysäkit Nummenpuistokatu, jolla pysähtyy mm. Raison linja 6 sekä Karjakuja, jolla pysähtyvät linjat 2, 2A, 2B, 2C ja 74.

www.pelastusarmeija.fi

Turun Hopeseurakunta

Aterian ja ruokakassin lisäksi ilmaisia vaatteita niitä tarvitseville. Ruokajakelu noin kerran kuukaudessa, katso seuraava ajankohta: www.hopeseurakunta.fi. Ennen ateriaa ja ruokakassien jakoa lyhyt hartaushetki.

Osoite: Tuureporinkatu 10, 20100 Turku

Julkinen liikenne: Lähin pysäkki Linja-autoasema, jolla pysähtyvät Raison linjat 6, 7, 206 ja 210.

www.hopeseurakunta.fi

Turun Katulähetys ry

Ruokajakelua kerran viikossa, katso seuraava ajankohta verkkosivujen kalenterista:

www.turunkatulahetys.fi.

Osoite: Yläsali, Läntinen Pitkäkatu 8

Julkinen liikenne: Lähin pysäkki Linja-autoasema, jolla pysähtyvät Raison linjat 6, 7, 206 ja 210.

www.turunkatulahetys.fi

Muita ruoka-apua tarjoavia tahoja Turussa ja lähikunnissa: www.operaatoruokakassi.com/ruoka-apua

Päivitetty 10.11.2016

LIITE 3

Kela on määritellyt kohtuulliset asumismenot jokaiselle kunnalle erikseen. Lisäksi Kela huomioi vesimaksuna 21,60€ /henkilö.

Kelan määrittelemät kohtuulliset asumismenot Raisiossa

Henkilömäärä /talous	Asumismenojen yläraja
1	514
2	650
3	792
4	927
+ lisähenkilö kohden €/kk	+ 101€/hlö

Kelan määrittelemät kohtuulliset asumismenot Ruskolla

Henkilömäärä /talous	Asumismenojen yläraja
1	475
2	605
3	746
4	845
+ lisähenkilö kohden €/kk	+ 96€/hlö